

Zon ar Brezellour hag he Verjelen

(Revue par Charles ROLLAND)

Ton danz koz anvezet,

War b'hini vijet kanet ive « Kiniat ar zoudard yaouank. »

- « Hirie pa c'han d'ar brezel, vel éo red din monet,
Daoust peléch e lakime ma douz-koant da viret ?
— Er digasit din, breur-kaer, da vaneur ar Faouet,
El léc'h a vo éru mad ganen ha ma friet :
- Me lakaio n'hei en kambr gant ma demezëlet,
Pe otramt er zál vraz gant ma itronezet.
— Trugare did, ma breur-kaer, kenavo an distro ;
Rag mont e ran gant esper da zistrei c'hoaz d'am Bro. »
- Allaz ! ne oa ket aed mad he dreit er maez an ti
E teuchont bihan ha braz da gana poultr dezi :
« Plac'hic koant he brozic ru, unan wenn a wiskfet
Evit ma c'hesot d'al lann da vaesa an denvet.
- Trugare deoc'h, ma breur-kaer, me n'hon ket kustumet
Da vonet d'al lanneyer da vaesa n'heb loenet ?
Ma ne n'och ket kustumet, kustum a refet ;
Aman zo eur foetr lér braz a rayo deoc'h monet ;
Aman zo eur foetr lér griz zo kordet a dri brank,
A raio deoc'h mont d'al lann na pa pe ket a c'hoant :
— Me yélo pa éo red mont ; met diwallit d'ho tro
Deuz kounar ma friet terr eun deiz { c'hoazmatistro ?
pa vo distro ? }
- .....
- En pad ar seiz vloa genta ne deuz gret met gwela
Pa oa échu ar seiz vloa e krogiz da gana ;
Hag eun dijentil yaouank 'tistrei deuz an arme
A glévaez prest eur vouez voan o kana er mene ;
- « Aered, ared, ma floc'hic ? krog en brid ar marc'h-man
Ma chilaouan eur vouez voan a glévan o kanan ;
Ma chilaouan eur vouez voan a glevan er mene ;
PosUBL a ve, ma Doue ! ve ma friet a ve ?...
- Deud-ta, deud-ta, berjelen, dindan ar bodou glaz
Da geméret an disheol, an amzer 'zo tom braz ?
— Salokroaz, marc'her yaouank, salokroaz ne n'han ket ?
Rag ma dorn ha ma c'halon zo pell-zo promet,
Da eun dijentil yaouank zo aed din d'an arme,
Hag a newa bléo melen henvel beo deuz ho re
— O ma newa bléo melen henvel deuz ma re me,
PosUBL a ve, berjelen, 'veze me a vefe ?

— Salokroaz, marc'her yaouank, salokroaz nen d'oc'h ket ;
Rag daoust m'am gwelet aman 'vel maeserez denvet,
Me a zo eun itron vraz a vaneur ar Faouet,
Demezet d'an aotrou Rouz a gastel Montpeillet.

— Neuze mar d'oc'h itron vraz a vaneur ar Faouet,
Deud-ta, deud-ta, berjelen, touchit war ho tenvet ?
Ni 'vo digeméret mad gant holl dud ar c'hastel,
Stad ennhe diouz ma gwelet o tistrei denz a bell !

— Salokroaz, marc'her yaouank, salokroaz ne n'han ket ;
Rag uhelic è an heol, me vezogourdrouzet ;
Gant ma breur-kaer zo den fall, eur yudaz ar gwasa !
Neuz ma digaset aman war digare maesa ;

Met en gwirione, kredit, dre ma man barz er zell
Na zistroyo biken ken ma goaz deuz ar brezel ?
Hag o sonjal er stum-ze, eur wech ma vin maro,
Chom goude, dre he briet, hiritour d'am mado !

— Dalc'hit, dalc'hit, berjelen, da gonta ho toare,
Ha pe seurt bûe 'peud bed aboue m'oc'h er mene ?
— Eur vûe drist ha poaniuz en kreiz ma dienez,
Dre ma ven aman dalc'hmad dindan ar goapêrez :

Eur plac'h a renk evelthon, gwelit en pe seurt stad,
E man ma dillet warnhon ? kaer meuz dont d' netâd :
Kollet ganen ma broz ru, e lakiz unan wenn,
A zo dre forz et gwalc'hi peurd'rôet en melen.

A bep seurt divalâaj a ve gret din bepred ;
Beteg en skudel ar c'hi renkan débri ma boed
Hag er vœo vraz war ar plouz, en traon ar marchosi,
E renkan chom da gousket, memeuz er gouan kri !

Dal ked klem ? den na deuio da gemer peurz em foan,
Na da gaout truez ouzin, met ar vatez vihan,
A deuz mesket he daelou gant ma re aliez,
Pad ma lipe hon daouarn a beb-eil ar c'hi kaez !

Velse, pad seiz vloa dustu ne riz nemet gwela,
Ken e z'oa hirie, gwelit, 'n'em lakiz da gana ;
Ha kerkent' meuz o kwelet dirag ma daoulagad,
E santiz ma c'halon baour o virvi c'hoaz gant stad !

— Ha me zant ouz o klëvet ma hini o virvi ;
Met o virvi gant kounar, fulor ha kasoni !
Deuz hor breur-kaer hag he dud, treitourien miliget !
Rag me eo an aotrou Rouz, a zo deoc'h gwir briet. »

Ar plac'h, kerkent hag ar gomz, a lamm en he gerc'hen ;
Met ken fourmet gant ar stad, ma semplaz n'he gichen :
« Doue ra vezogourdrouzet ! emezi 'neue zevel :
Prest hon breman dont d'ho c'heul dre holl beteg mervel ! »

— Leuskit ho loenet aze, demp d'ar Faouet dustu
Ma vo gwelet piou 'vo trech'ennhan pa vemp èru ?
Ma sentfen deuz ma imor, ma raefen ma never,
A vo paeet ker bremaic treitourez ma breur-kaer !

- N'hann-doue, ma friet ker, torit ho kwall imor ?
 Ha diskwellit oc'h chomet bepred den a enor !
 Leuskomp ar vez da goea da virviken warne,
 Ha bevomp èvruz en peoc'h, p'eo trec'h ar garante !
- Balamour deoc'h, priet fur, 'vo ket skwillet a oad ;
 Met red eo din rei dese eur gentel kent kwitad ?
 Chomit sioul gant ma floc'hic da c'hortoz 'tal an nor ;
 Rag me renk ma hunan-penn renta dè an enor (?) »
- .....
- « Salud dide, ma breur-käer, Maestr braz ar c'hastel-man,
 Pelêc'h 'man ma c'harante, 'm'oame leusket hennan ?
- E man d'an ec'h barz en kambr gant ma demezélet,
 Pe otramant er zal-vraz gant ma itronezet :
- Gaou a leraez, ma breur-kaer en kreiz da zaoulagad ?
 Kaset 'peuz anhei d'al lann, seiz vloa-so, te oar mad ?
 Lëc'h ne ra nemet gwela ! boutet er maez da di ;
 Da gousket war eun tamm plouz en traon ar marchosi.
- Müntret e peuz anezi, a gorff hag a speret,
 O sonjal na deuchen ken war ma c'hiz d'o kwelet ?
 En zell ober dihonti 'vel a garchaez goude
 Wit kaout krog en he madou, priz deuz da fallente !
- E m'an dindan «Gazel-yê», ganeoc'h 'risk he bûe !
 Den, met ar vatez vihan da gaout ouzi trûe ?
 Izelloch 'vit eul loen-mud, deuz da beurz eo laket :
 Faouta 'raefen did da benn ! den losk ha miliget !
- Pa neverde respeti ti ma zad ha ma mamm,
 Me m'oa trempet ma c'henze adare neve-flamm ;
 Pa neverde respeti ti ma mamm ha ma zad,
 Me m'oa laket an ti-man da ruzia gant ar goad !
- Kerz prim war da zaoulin noaz, dîerc'hen, diskabel ;
 Goulen pardon diganthi, dirak tud ar c'hastel ?
 Ha lak prienta dezi eun ankane dipet,
 Evit mont pell deuz da di, fennoz da Vontpeillet.
- .....
- Ar varkizez*
- Gret a vo 'vel a lerfet, ma breur ha ma c'hoar-gaer,
 Met ar bras demeuz hom zud, gwelit, 'm'aïnt ket er gaer :
 Aed e z'hint da Gemperle, d'eun euret m'oamp eno ;
 Pegen pinouz a vefont o klëvet ar c'hélo ?
- Rag ma friet o senti deuz hom demezélet,
 Pere oa ken anvoazuz, c'hoar-gaer, deuz ho kenet,
 Ha laket an disparti entresoc'h, deuz he benn
 Raez ar sotich, a b'hini e m'omp sonj da viken !
- Berjelen*
- Laret mad 'm'oa deoc'h, breur-kaer, o piye da ziwall
 Deuz kounar ma friet terr ; ne m'oa ket sonjet fall ?
 Nez m'oa goulennet pardon, evidoc'h digantan,
 Gwelit sklaer, deud d'en anzao ? oac'h maro benn breman !

Ar Markiz

- Me, oar hon kabluz meurbed ebarz en ho kever ;
Memeuz o tont d'am laza 'p'oa gret met ho tever ;
Ha p'oc'h deud d'am damanti, me rent deoc'h trugare
Ha prest braz hon d'o tigoll, ervez ho polonte ?

Ar Brezellour

- Neuze 'ro deomp eur marc'her da zougen ar vatez,
Pa deuz c'hoant c'heuil ma frïet ? hag e vesomp kitez ;
Gant ar c'hl kaez 'oa ganti, tre m'eo bed er mene ;
An daou a boke d'he dorn... Pegen brao 'vo deze !...

Ar Marc'her

- Pa peud ezom er marc'her, aotrou, ma jilaouet ?
Me 'zo prest da vont ganeoc'h, ha da chom pa vin aed :
Rag entre Mèdic ha men, 'zo pell-zo promese,
Kri 'vefe dont da frëga 'tresomp ar garante ?

Ar Brezellour

- Vo ked gret ! rag er c'hontrol hor brasa plijadur
Ve gwelet ar Garante trec'h war an Tonkadur :
Deud ganeomp serz ha laouen ? ma vo gret an euret
Gant stad ha gant levenez (en Kastel Montpeillet ! »
- .....

Eur bloa goude, de vit de. Doue pebeuz burzud !
Barz en kastel Montpeillet e z'eo kresket an dud :
Paotr ha paotrez deuz diou vamm a zo neve c'hænet
Ma man an holl tro war dro er brasa joayustet !

Paotric ar Gomtez a neuz bléo melen 'vel he dad ;
Paotred Mèdic, 'vel he mamm, a zo dû he lagad ;
Hag an daou dad gank ar stad, lorc'h en ho c'halonou !
A lar 'vesfont badezet barz er brasa lidou !

Ar Gomtez, pe (berjelen), a deveuc dibabet,
Evel Maeronez d'he mab, Markizez ar Faouet ;
Hag ar Markiz gant ar stad a neuz laret d'he dro
A vo ar Vikont yaouank hiritour d'he vado :

Met he briet, divugel, a responteaz gant mall,
Vo ket laezet merc'h Mèdic diavaez an ingall ?...
Den ebed, war a welit, na neuz kollet he benn ;
Met an demezëlet koant, 'zo kasset da bourmen !

CHARLES ROLLAND.